

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce **P. T.**, zastoupeného JUDr. Martinem Slobodníkem, Ph.D., advokátem, sídlem Prachatice, U Rybníčku 553, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 11. 2020 č. j. 60 Ad 11/2020 - 17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 18. 8. 2020 č. j. 113695/20/JH Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Českých Budějovicích (dále jen „úřad práce“) žalobci nepřiznal dávku státní sociální podpory *příspěvek na bydlení* ode dne 1. 4. 2020. Na základě několika vyjádření stavebního odboru Městského úřadu České Velenice (dále jen „stavební úřad“) dospěl úřad práce k závěru, že prostor, který žalobce užívá k bydlení na základě nájemní smlouvy, nesplňuje definici bytu podle § 24 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“). Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/196321-913, zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Žalovaný aproboval názor úřadu práce, podle kterého může být příspěvek na bydlení přiznán pouze nájemci bytu (§ 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře), přičemž definice pojmu „*byt*“ je uvedena v § 24 odst. 5 tohoto zákona. Za byt ve smyslu této definice tak může být považován pouze prostor, který byl jako byt zkolaudován, případně prostor, který splňuje podmínky na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určen podle stavebního zákona. Není proto rozhodující, zda byl prostor obývaný žalobcem vymezen jako byt prohlášením vlastníka nemovitosti, ani zda může být považován za byt ve smyslu příslušných ustanovení občanského zákoníku, který tento pojem

vykládá poměrně široce. Rozhodující je v tomto směru stanovisko příslušného stavebního úřadu. V dané věci stavební úřad již celkem šestkrát uvedl, že předmětný prostor vznikl jako stavební úprava bez příslušného povolení; nebyl tedy jako byt kolaudován a nemůže být užíván jako byt podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Pasport stavby, který žalobce předložil, obsahuje poznámku stavebního úřadu, že nelegalizuje stavbu podle stavebního zákona ani její správnost; představuje pouze zjednodušenou dokumentaci skutečného provedení stavby, tj. nedovolenou změnu stavby, která není podřaditelná pod § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Žalovaný současně odkázal na konkrétní rozhodnutí správních soudů, která jeho právní hodnocení věci opakovaně akceptovala.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Českých Budějovicích shora uvedeným rozsudkem. V části odkázal na svá dřívější rozhodnutí o prakticky totožných žalobách a na navazující rozsudky Nejvyššího správního soudu, které dovodily, že byt užívaný žalobcem není bytem ve smyslu § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře a že pasport stavby, na který se žalobce opakovaně odvolává, představuje pouze zjednodušenou dokumentaci skutečného provedení stavby a nemůže legálnost stavebních úprav, respektive vytvoření tří bytových jednotek, prokázat. Obsah stanovisek Ministerstva pro místní rozvoj a veřejného ochránce práv, na které žalobce nově odkazoval, těmto závěrům neodporuje. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce, že nenařídil-li stavební úřad odstranění stavby, jde o stavbu povolenou. Konečně krajský soud odmítl argumentaci žalobce odvolávající se na právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 1 As 344/2016-42, s tím, že žalobce tento názor (týkající se povahy pasportizace stavby) účelově vytrhává z kontextu a dezinterpretuje.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž odkazuje na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Brojí proti závěru, že byt, který užívá, nesplňuje definici bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Poukazuje přitom na (stavebním úřadem ověřený) pasport stavby ze dne 21. 1. 2016 č. j. VÝST.0726/15/Ku, který předal úřadu práce a který jednoznačně dokládá, že byt stěžovatele je podle stavebního zákona určen k bydlení, neboť je k tomu stavebně technicky vybaven. Stěžovatel se opírá o § 125 stavebního zákona, který pasport stavby vymezuje jako doklad o povolené stavbě. Dále upozorňuje na stanovisko odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 10. 1. 2007 č. j. 46324/06-82, podle něhož dává ověřený pasport stavby jistotu ohledně právního stavu stavby, a stanovisko veřejného ochránce práv k odstraňování staveb (publikované ve Sborníku stanovisek č. 11 dne 12. 3. 2014), v němž je uvedeno, že ověřený pasport stavby představuje jednoznačný doklad o tom, že je stavba povolená. Dovolává se rovněž závěrů uvedených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017 č. j. 1 As 344/2016 - 42. Má za to, že pokud by stavba byla nepovolená (což nebylo nikterak prokázáno), nařídil by stavební úřad její odstranění podle § 129 stavebního zákona (to se dosud nestalo). Stavební úřad již čtyři roky opakovaně uvádí, že obstarává důkazy k prokázání, že na stavbě domu byly provedeny nepovolené úpravy, přičemž následně zahájí řízení o odstranění těchto, údajně nepovolených, stavebních úprav, kterým měly vzniknout tři byty a bytový dům č. p. 118. Dosud tedy nebylo nikterak prokázáno, že by byt obývaný stěžovatelem byl výsledkem nepovolených stavebních úprav.

[4] Žalovaný ve vyjádření kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel pouze opakuje svou argumentaci, která byla již opakovaně kasačním soudem odmítnuta. Naposledy se tak ve skutkově zcela shodné věci stalo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2020, č. j. 6 Ads 122/2020-21. Navrhuje proto, aby byla kasační stížnost jako nedůvodná zamítnuta.

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených

pokračování

(§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Z předloženého správního spisu vyplývá, že žalobce na základě nájemní smlouvy užívá byt v domě na adrese V. Dle výpisu z katastru nemovitostí jsou v tomto domě tři bytové jednotky. Podle sdělení stavebního úřadu ze dne 26. 9. 2019 byly v prostoru v 1. nadzemním podlaží (nalevo od hlavního vstupu) „*byt 1+1 se sociálním zařízením*“ a v prostoru v podkroví „*byt 2+1 se sociálním zařízením*“ provedeny stavební úpravy a změna užívání stavby bez povolení nebo opatření stavebního úřadu. Stavební úřad dále uvedl, že si obstarává podklady pro zahájení řízení z moci úřední o odstranění stavby – tří bytových jednotek. Stavební úřad vycházel mimo jiné z kupní smlouvy, kterou pronajímatel stěžovatelova bytu dům nabyt od České republiky – Ministerstva vnitra, k níž je přiložen znalecký posudek, ve kterém je uvedeno, že dům č. p. X zahrnuje „*dvě samostatné bytové jednotky*“. Ve vyjádření Městského úřadu Třeboň ze dne 23. 9. 2016 je uvedeno, že záměr změny účelu užívání stavby č. p. 118 v obci Č. na objekt bydlení není v souladu s platnou územně plánovací dokumentací obce a s cíli a úkoly územního plánování (dům je umístěn na ploše občanského vybavení – zařízení veřejné správy). Rozpor stavby s územním plánem obce Č. vyplývá i ze sdělení stavebního úřadu ze dne 17. 6. 2019. Ve spise jsou dále založeny protokoly o dvou svědeckých výpovědích, z nichž vyplývá, že v domě na č. p. X v Č. byly pouze dva byty.

[8] Stěžovatel k žádosti o příspěvek na bydlení přiložil zjednodušenou dokumentaci – pasport stavby, rodinného domu na adrese V. Dle pasportu obsahuje rodinný dům tři samostatné byty, jeden (1+2) se nachází v podkroví, druhé dva (1+1 a 1+2 v přízemí). Pasport byl ověřen Městským úřadem České Velenice dne 21. 1. 2016 a obsahuje poznámku, že „*nelegalizuje stavbu ani nepotvrzuje její správnost podle stav. zákona*“.

[9] Podle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře (ve znění účinném pro projednávanou věc) platí, že *nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (na území hlavního města Prahy 0,35) a součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (na území hlavního města Prahy 0,35) není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení*. V § 24 odst. 5 se dále uvádí, že *bytem se (i) pro účely tohoto zákona rozumí (ii) soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a (iii) jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt*.

[10] Nejvyšší správní soud se stěžovatelovým případem v minulosti opakovaně zabýval. Již v rozsudku ze dne 26. 6. 2018 č. j. 9 Ads 253/2017 - 26, konstatoval, že „*pro výplatu příspěvku na bydlení je zapotřebí naplnění formální podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu*“ [viz podmínka ad (iii) výše], a přisvědčil krajskému soudu, že prostor obývaný stěžovatelem tuto podmínku nenaplnuje. Naposledy se případem stěžovatele (za nezměněných rozhodných skutkových a právních okolností) zabýval v rozsudku ze dne 23. 7. 2020, č. j. 6 Ads 122/2020-21, kde tento názor potvrdil a veškerou argumentaci stěžovatele (prakticky identickou jako ve věci nyní projednávané) odmítl jako nedůvodnou.

[11] V posledně zmiňovaném rozsudku Nejvyšší správní soud zdůraznil, že se (stereotypně opakovanou) argumentací uplatňovanou žalobcem, respektive další osobou bydlící ve stejném domě, rovněž opakovaně žádající o příspěvek na bydlení, již několikrát zabýval a ve svých rozsudcích vyložil, proč jí není možné přisvědčit; tyto judikatorní závěry v odůvodnění rozsudku podrobně shrnul.

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatel závěry vyslovené kasačním soudem v jeho rozsudcích evidentně nikterak nereflktuje, je zjevně nadbytečné je neustále podrobně opakovat a postačí proto pouze ve stručnosti na relevantní prejudikaturu odkázat.

[13] V rozsudku ze dne 26. 7. 2018 č. j. 7 Ads 268/2017 - 28, Nejvyšší správní soud vyložil, proč samotný pasport stavby nemůže v nyní projednávané věci legálnost stavebních úprav, respektive vytvoření tří bytových jednotek prokázat, a nemůže tudíž vést ani k závěru o účelovém určení obytných místností k trvalému bydlení v souladu se stavebním zákonem. V rozsudku ze dne 27. 3. 2019 č. j. 6 Ads 269/2018 - 17, kasační soud vysvětlil (a zopakoval), že zákon o státní sociální podpoře jasně váže výplatu příspěvku pouze na užívání obytných místností určených k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností coby bytu. Nárok na příspěvek na bydlení se spojuje pouze s vlastnictvím nebo nájemním vztahem k bytu, zatímco bydlení v jiných ubytovacích zařízeních a v jiných než obytných prostorech bude řešit pouze doplatek na bydlení ze systému pomoci v hmotné nouzi. Citované závěry pak Nejvyšší správní soud převzal i v rozsudcích ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Ads 254/2019 - 16, ze dne 16. 12. 2019, č. j. 10 Ads 21/2019 - 23 a ze dne 29. 4. 2020, č. j. 3 Ads 78/2018 - 21. V posledně uvedeném rozsudku vypořádal i námitku poukazující na skutečnost, že stavební úřad dosud nezahájil řízení o odstranění stavby, a vyložil, proč je pro posouzení věci bezpředmětná.

[14] Jelikož byly citované rozsudky vydány za totožných skutkových okolností (rozdíl spočívá jen v jiném období, za které byla stěžovatelem nárokována dávka státní sociální podpory) a na základě prakticky shodných námitek, lze zde vyslovené závěry aplikovat i ve věci nyní projednávané (srov. přiměřeně usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 8. 7. 2008 č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, č. 1723/2008 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že závěr krajského soudu, podle kterého prostor, který stěžovatel obývá, nesplňuje definici bytu podle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře, a stěžovatel tudíž nemá nárok na příspěvek na bydlení, plně ob stojí.

[15] Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. ji zamítl.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročež se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu